# ROZPROSZONE SYSTEMY OPERACYJNE

PROJEKT

FAZA I

Zespół Mechatroniczni Wojownicy:
Dżumaga Rafał,
Grudzień Ewelina,
Gwiazdowicz Artur,
Jóźwik Mateusz,
Misiowiec Piotr,
Poćwierz Maciej,

Stepek Katarzyna

Politechnika Warszawska 2016-04-28

## SPIS TREŚCI

Opis rozwiązania Docker	2
Czym jest kontener	2
Czym jest Docker	3
Architektura Dockera	3
Podstawowe pojęcia	3
Docker Toolbox	4
Możliwe stany kontenera	6
Docker PID Namespace	6
Docker Volumes	7
Logowanie	7
Docker Swarm	8
Bezpieczeństwo	9
Raport z testów dockera	9
1. Test prostego przykładu	9
2. Test współpracujących kontenerów	10
3. Test tworzenia klastra	11
Koncepcja i architektura rozwiązania	12
Role	13
Wymaganie niefunkcjonalneBla	ąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Wymaganie funkcjonalne	13
Architektura systemu	14
Harmonogram	15
Organizacja środowiska programistycznego proje	e <b>ktu</b> 16
Bibliografia:	

## FAZA I

W ramach fazy I należało wykonać następujące zadania:

- Opis rozwiązania Docker
- Uruchomienie dostępnych w sieci wybranych konfiguracji demonstrujących wykorzystanie Docker i opisanie uruchomień w raporcie
- Koncepcja i architektura rozwiązania własnego opisana m.in. przez zestawienie wymagań funkcjonalnych i niefunkcjonalnych
- Harmonogram realizacji projektu z pełnym zdefiniowaniem i przydziałem ról w projekcie osadzonych w czasie realizacji projektu
- Organizacja środowiska programistycznego projektu

## OPIS ROZWIĄZANIA DOCKER

## Czym jest kontener

Kontener jest to środowisko uruchomieniowe zawierające aplikację wraz z dependencjami wymaganymi do jej poprawnego uruchomienia. Kontener oprócz samej aplikacji zawiera wyizolowaną instancję systemu operacyjnego, w której działa aplikacja. Celem stworzenia kontenerów było wyizolowanie aplikacji od zasobów systemu operacyjnego tak, aby miała dostęp tylko do wydzielonej jego części. Kontenery mają wiele wspólnych cech z maszynami wirtualnymi, lecz głównym celem wirtualnych maszyn jest pełna symulacja środowiska uruchomieniowego, natomiast kontenery umożliwiają przenośność aplikacji. Ich głównymi cechami są:

- 1. Współdzielenie zasobów z systemem operacyjnym, w którym się znajdują (tzw. Host OS). Dzięki temu jest to wysoce wydajne rozwiązanie, pozwalające na uruchamianie aplikacji znajdujących się w kontenerze w kilka sekund.
- 2. Kontenery są odporne na zmiany konfiguracyjne środowiska, w którym się znajdują.
- 3. Mała ilość pamięci, jaką zajmuje kontener, pozwala na uruchomienie wielu instancji w tym samym czasie w celu np. zasymulowania środowiska produkcyjnego rozproszonego systemu.
- 4. Użytkownicy mogą w łatwy sposób uruchomić stworzone przez innych kontenery i aplikacje bez potrzeby czasochłonnego konfigurowania środowiska.

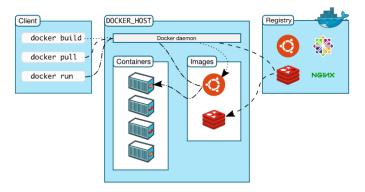
## Czym jest Docker

Docker jest rozwiązaniem bazującym na technologii kontenerów, jednak w wielu aspektach poprawia i ułatwia pracę z nimi m.in. dzięki przenośnym obrazom kontenerów, czy też przyjaznym dla użytkownika interfejsie, umożliwiającym tworzenie i rozpowszechnianie kontenerów.

Dwa podstawowe elementy Dockera to silnik (Docker engine) pozwalający na szybkie i łatwe uruchamianie kontenerów oraz Docker Hub – serwis w chmurze pozwalający na dystrybucję kontenerów.

#### Architektura Dockera

Docker działa w oparciu o architekturę klient – serwer. Klient komunikuję się z Docker deamonem, odpowiedzialnym za tworzenie, uruchamianie oraz dystrybucję kontenerów. Obsługuje również polecenia użytkownika i przekazuje je do Docker deamona. Oba komponenty mogą być uruchomione w jednym systemie lub klient może komunikować się ze zdalnym deamonem.



Źródło: https://docs.docker.com/engine/article-img/architecture.svg

## Podstawowe pojęcia

Aby w pełni zrozumieć jak działa Docker, należy zapoznać się z trzema pojęciami:

- 1. Obraz (Docker image)
- 2. Rejestr (Docker registry)
- 3. Kontener (Docker container)

#### Obraz

Jest to obraz stworzonego kontenera. Obraz może zawierać np. system Ubuntu oraz aplikację stworzoną przez użytkownika. Docker umożliwia w prosty sposób tworzenie obrazów lub aktualizację już istniejących, a także korzystanie z obrazów stworzonych przez innych użytkowników. Z każdego obrazu można uruchomić instancję kontenera a następnie po wprowadzeniu pożądanych zmian stworzenie nowej wersji obrazu.

#### Jak zbudowany jest obraz

Każdy obraz składa się kilku warstw (Ang. Layers), które przy wykorzystaniu UFS (Union File System) łączone są w pojedynczy obraz. UFS pozwala plikom i folderom z różnych systemów plików pokrywać się, tworząc jeden spójny system plików. Dzięki warstwom Docker jest rozwiązaniem zajmującym mało miejsca w pamięci. Przy modyfikacji obrazu Dockera, np. poprzez aktualizację aplikacji do nowszej wersji, tworzona jest nowa warstwa zawierająca aplikację a nie cały nowy obraz. Dzięki temu nie ma potrzeby dystrybucji całego obrazu, a jedynie aktualizacji.

## Rejestr

Służy do przechowywania obrazów dockera. Istnieją zarówno prywatne, jak i publiczne rejestry. Oficjalny rejestr to Docker Hub, który przechowuje ogromną ilość obrazów zarówno oficjalnych, stworzonych przez np. Ubuntu czy Microsoft, jak również i takich stworzonych przez użytkowników.

#### Kontener

Kontener zawiera wszystkie elementy niezbędne do uruchomienia aplikacji. Każdy kontener jest stworzoną z obrazu wyizolowaną i bezpieczną platformą uruchomieniową dla aplikacji.

#### Jak działa kontener

Kontener składa się z systemu operacyjnego, plików dodanych przez użytkownika oraz meta danych. Każdy kontener zbudowany jest z obrazu który zawiera informacje o swojej zawartości, procesach które zostaną uruchomione przy starcie kontenera oraz pliki konfiguracyjne potrzebne do poprawnego wystartowania. Docker uruchamiając kontener z obrazu odczytuje te dane, a następnie dodaje do obrazu warstwę read-write, w której uruchamiana jest aplikacja.

#### Docker Toolbox

W celu zainstalowania Dockera na systemie operacyjnym Windows 10 należy skorzystać z jakiejś formy wirtualizacji. Możliwe jest zainstalowanie maszyny wirtualnej np. Linux Ubuntu 14.04 i uruchomienie w niej Dockera lub skorzystanie z rozwiązania zaoferowanego przez producenta czyli z tzw. Docker Toolboxa. Składa się on z następujących komponentów:

- 1. Maszyna (docker machine) umożliwiająca korzystanie z komend docker-machine.
- 2. Silnik (docker enging) umożliwiający korzystanie z komend docker.
- 3. Docker compose umożliwiający korzystanie z komend docker-compose.
- 4. Kinematic interfejs GUI
- 5. Powłoka skonfigurowana do korzystania z dockera
- 6. Oracle virtual-box

## Maszyna Dockera

Jest to narzędzie pozwalające na instalację silnika dockera na wirtualnych hostach oraz zarządzanie nimi z poziomu konsoli użytkownika. Maszyna pozwala na tworzenie lokalnych oraz zdalnych hostów np. przy wykorzystaniu rozwiązań takich jak Amazon Web Services lub Digital Ocean. Maszyna dockera jest to jedyne rozwiązanie pozwalające na tę chwilę na korzystanie z Dockera na systemie Windows oraz najlepsze narzędzie dzięki któremu możemy zarządzać na raz wieloma instancjami hostów dockera (zarówno lokalnymi, jak i zdalnymi).



Źródło: https://docs.docker.com/machine/img/machine.png

#### Docker compose

Jest to narzędzie pozwalające w łatwy sposób tworzyć i uruchamiać tzw. *multi-container Docker applications*. W tym celu tworzony jest specjalny plik konfiguracyjny opisujący wszystkie wystawione serwisy, który następnie zostaje odczytany podczas uruchamiania środowiska za pomocą jednej komendy.

Docker compose pozwala w łatwy sposób na:

- 1. Budowanie obrazów dockera
- 2. Uruchomienie kontenerowych aplikacji jako serwis
- 3. Uruchomienie całego systemu jako serwis
- 4. Zarządzenie stanem konkretnych serwisów w systemie
- 5. Skalowanie serwisów

Docker compose nie skupia się na jednym kontenerze ale pozwala na opisanie całego środowiska oraz interakcji między serwisami (kontenerami).

Przykładowy plik konfiguracyjny (docker-compose.yml):

```
# Filename: docker-compose.yml
                                       (1)
wordpress:
 image: wordpress:4.2.2
                                       (2)
 links:
  - db:mysql
                                       (3)
 ports:
  - 8080:80
                                       (4)
db:
                                       (5)
 image: mariadb
                                       (6)
 environment:
 MYSQL ROOT PASSWORD: example
                                       (7)
```

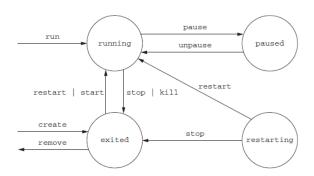
- (1) Zdefiniowanie serwisu o nazwie: 'wordpress'
- (2) Skorzystanie z oficjalnego obrazu 'wordpress:4.2.2'
- (3) Linkowanie dependencji
- (4) Mapowanie portu 80 kontenera do portu 8080 hosta
- (5) Zdefiniowanie serwisu o nazwie: 'db'
- (6) Skorzystanie z oficjalnego obrazu mariadb:latest
- (7) Zdefiniowanie zmiennej środowiskowej o nazwie MYSQL\_ROOT\_PASSWORD

#### Polecenia docker-compose:

- a. docker-compose ps-wyświetla informacje o kontenerach uruchomionych plikiem \*.yml
- b. docker-compose rm -v-usuwa wszystkie kontenery uruchomione danym plikiem \*.yml, flaga -v usuwa dodatkowo wolumeny połączone z kontenerami
- c. docker-compose up -d-uruchamia środowisko zdefiniowane pliku \*.yml w trybie detached
- d. docker-compose logs wyświetla logi wszystkich kontenerów
- e. docker-compose logs name1 name2 wyświetla logi danych kontenerów
- f. docker-compose pull pobiera obrazy potrzebne do uruchomienia danego środowiska

## Możliwe stany kontenera

Diagram przedstawiający wszystkie stany w który może znaleźć się kontener oraz komendy które zmieniają stan kontenera:



Źródło: Docker in Action. Jeff Nickoloff. Manning 2016

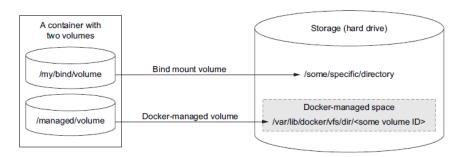
## Docker PID Namespace

Każdy proces uruchomiony w systemie Linux posiada swój unikalny identyfikator, tzw. PID. Przestrzeń PID (PID namespace) jest zbiorem możliwych liczb identyfikujących proces. Podczas tworzenie kontenera Docker tworzy również dla niego przestrzeń PID. Bez osobnej przestrzeni PID dla każdego kontener procesy z kilku kontenerów posiadałyby te same identyfikatory lub identyfikatory procesów hosta. Ponadto procesy jednego kontenera byłyby w stanie ingerować w działanie procesów innego kontenera. Brak przestrzeni PID powodowałby również konflikty w dostępie do zasobów kilku kontenerów ponieważ starałby się korzystać z tego samego zasobu.

#### Docker Volumes

Wolumen (Volume) to element (tzw. mount point) drzewa katalogów kontenera, w którym część drzewa folderów hosta została zamontowana. Istnieją dwa typy wolumenów:

- 1. Bind Mount korzystają ze ścieżki dostępu zdefiniowanej przez użytkownika. Przydatny, gdy host dostarcza plik lub folder, który musi być zamontowany w konkretnym miejscu kontenera. Umożliwia współdzielenie danych z innymi procesami uruchomionymi np. w systemie operacyjnym hosta. Możliwe jest również dzielenie wolumenu przez kilka różnych kontenerów (np. jeden zapisuje dane do wspólnego wolumenu drugi je odczytuje).
- 2. Korzystają ze ścieżki stworzonej przez daemona Dockera w kontrolowanej przez niego przestrzeni tzw. *Docker Managed Space*.



Źródło: Docker in Action. Jeff Nickoloff. Manning 2016

Ważną cechą wolumenów jest to, że nie są usuwane wraz z kontenerami, które z nich korzystają, jeśli tego nie zażądamy. Dlatego też, aby uniknąć problemów spowodowanych ograniczeniem pamięci przez tzw. "sieroce wolumeny", należy skorzystać z flagi –v przy usuwaniu ostatniego kontenera, który korzysta z danego wolumenu. Dzięki temu, usunięte zostaną również wszystkie powiązane wolumeny.

## Logowanie

Docker automatycznie loguje wszystkie dane przesłane do STDOUT i STDERR. Logi następnie mogą zostać wyświetlone przy użyciu komendy: docker logs. Istnieje kilka metod logowania które mogą zostać włączone poprzez dodanie argumentu --log-driver do komendy startującej kontener. Są to między innymi: json-file, syslog, journald, gelf, fluentd.

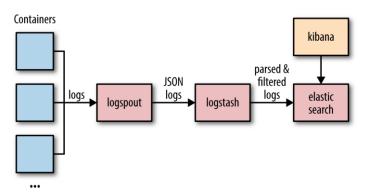
Żaden z tych driverów nie umożliwia jednak logowania w środowisku multihost. Możliwa jest jednak agregacja logów poprzez:

- 1. Uruchomienie w każdym kontenerze procesu, który działa jako agent zbierający logi i wysyłający je do serwisu agregacyjnego.
- 2. Zbieranie logów na hoście albo innym kontenerze specjalnie do tego przeznaczonym, a następnie wysyłanie ich do serwisu agregacyjnego.

Przykładowe rozwiązanie wykorzystuje drugi sposób. W tym celu mogą zostać użyte następujące narzędzia:

- a. Elasticsearch jest to wyszukiwarka działająca prawie w trybie rzeczywistym. Jest zaprojektowana tak, aby łatwo można było ją skalować na wielu węzłach więc jest to bardzo dobre rozwiązanie do przeszukiwania ogromnych ilości logów.
- b. Logstash narzędzie służące do odczytywania, parsowania oraz filtrowania logów przed wysłaniem do innego serwisu (np. Elasticsearcha)
- c. Kibana Graficzny interfejs do Elasticsearcha.
- d. Logspout narzędzie dzięki któremu w prostu sposób można przesłać logi z Dockera do Logstasha
- e. Logspout-logstash adapter mapuje logi z formatu dockera na format łatwo odczytywany przez logstasha

#### Schemat całego rozwiązania:



Źródło: Docker in Action. Jeff Nickoloff. Manning 2016

#### Docker Swarm

Docker Swarm (rój) to rozwiązanie klastrowe zaimplementowane przez Dockera. Pozwala ono traktować grupę hostów jako pojedynczego hosta.

W celu stworzenia klastra należy pobrać obraz 'Swarm', a następnie korzystając z Dockera skonfigurować managera oraz wszystkie hosty.

Konfiguracja obejmuje otworzenie portu TCP oraz zainstalowanie Dockera na każdym węźle oraz stworzenia i skonfigurowania certyfikatów TLS w celu zabezpieczenia klastra.

Obraz Swarm jest oficjalnym obrazem wspieranym i aktualizowanym przez Dockera. Istnieją również inne metody tworzenia klastra, lecz stworzenie go przy pomocy kontenera Swarm jest najprostszą z metod, wymagającą jedynie uruchomienia komendą 'docker run'. Ponadto kontener izoluje klaster od środowiska hosta.

## Bezpieczeństwo

Kontenery ustępują pod względem bezpieczeństwa wirtualnym maszyną, a ich niektórymi problemami są:

## 1. Współdzielenie jądra systemu między wszystkimi kontenerami i hostem

Po wykryciu wewnętrznego błędu jądra systemu uszkodzone mogą zostać wszystkie kontenery oraz host. W przypadku maszyn wirtualnych atakujący aby dostać się do jądra systemu, musiałby przedostać się zarówno przez jądro maszyny jak i przez hypervisora.

#### 2. Ataki DoS

Kontenery współdzielą między sobą zasoby jądra, przez co po przejęciu zasobów do takich jak np. pamięć operacyjna UID, inne kontenery zagłodzone, czy moga zostać co prowadzi do niedostępności seriwsu (Denial of Service).

## W celu zabezpieczenia się przed atakami należy:

- 1. Korzystać z load balancerów lub kontenerów proxy w celu ograniczenia ilości kontenerów, które otwierają swoje porty na świat.
- 2. Należy maksymalnie ograniczać prawa użytkowników
- 3. Należy korzystać z kontenerów monitorujących oraz logujących
- 4. Aktualizować oprogramowanie kontenerów
- 5. Korzystać z zabezpieczeń AppArmor lub SELinux jeśli to możliwe
- 6. Uruchamiać pliki systemowe jako read-only jeśli to możliwe
- 7. Ograniczać pamięć dostępną dla kontenera korzystając z flagi -manvolnum
- 8. Szyfrować komunikację między kontenerami.
- 9. Korzystać z polityki restartowania on-failure zamiast always w celu ograniczenia wykorzystywania zasobów (możliwe przy ataku DoS)
- 10. Ograniczać dostęp kontenerów do zasobów CPU
- 11. Otwierać tylko wykorzystywane porty

## RAPORT Z TESTÓW DOCKERA

W ramach testów zostały przeprowadzone trzy scenariusze

- 1. Aplikacja działająca na jednym kontenerze
- 2. Środowisko składające się z trzech kontenerów
- 3. Środowisko klastrowe składające się z trzech kontenerów na trzech różnych maszynach dockera

## Test pojedynczego kontenera

W celu uruchomienia aplikacji znajdującej się w repozytorium Dockera korzystamy z komendy:

docker run dockerinaction/hello world

Pierwsze dwa elementy komendy przekazują informację Deamonowi Dockera, potrzebną do uruchomienia kontenera. Ostatni człon to nazwa repozytorium, które zostanie pobrane. Po uruchomieniu komendy Docker wykonuje następujące kroki:

- 1. Szuka obrazu na naszym komputerze
- 2. Jeśli go nie znalazł, przeszukuje repozytorium (Docker Hub)
- 3. Jeśli obraz znajduje się w repozytorium Docker, pobiera go
- 4. Instaluje warstwy obrazu na hoście uruchomieniowym
- 5. Tworzy nowy kontener i startuje w nim aplikację

## 2. Test współpracujących kontenerów

Testowane środowisko składa się z trzech komunikujących się ze sobą kontenerów. Na pierwszym kontenerze uruchomiona zostanie instancja serwera *Nginx*, na drugim program wysyłający emaile, obydwa kontenery zostaną uruchomione w trybie *detach*. Ostatni kontener jest kontenerem interaktywnym, dzięki któremu użytkownik może komunikować się z pozostałymi. Pierwszym krokiem jest wykonanie komendy:

```
docker run --detach --name web nginx:latest
```

Pobiera ona i uruchamia najnowszą wersję serwera *Nginx* z repozytorium dockera. Outputem komendy jest unikalny identyfikator kontenera.

• Flaga --detach (opcjonalnie -d) uruchamia kontener w tle. Oznacza to, że program został uruchomiony ale nie został podpięty do konsoli użytkownika. Następnie uruchamiamy kolejny kontener w tle. Jest on odpowiedzialny za przyjmowanie zgłoszeń i wysłanie maili:

```
docker run -d --name mailer dockerinaction/ch2 mailer
```

Ostatni kontener potrzebny do zrealizowania zadania jest kontenerem interaktywnym.

```
docker run --interactive --tty --link web:web --name web_test
busybox:latest /bin/sh
```

- Flaga --interactive (lub -i) otwiera strumień wejściowy dla kontenera
- Flaga --tty alokuje wirtualny terminal dla dockera.
- Flaga --link web:web powiązała nowo utworzony kontener z kontenerem web

Po zakończeniu komendy Docker wystartował program powłowki: *sh.* Wszystkie komendy które zostaną od tej pory wpisane, są komendami działającymi tylko na danym kontenerze (czyli nie możemy już stosować komendy docker run...) Aby sprawdzić poprawne linkowanie kontenerów korzystamy z komendy wget wysyłające zapytanie http do serwera:

```
wget -0 - http://web:80/
```

Komenda exit pozwala nam opuścić kontener. Ostatni element rozwiązania to agent monitorujący działanie serwera. Aby go uruchomić:

```
docker run -it --name agent --link web:insideweb --link
mailer:insidemailer dockerinaction/ch2 agent
```

Kontener nie został uruchomiony w trybie *detach* dlatego, aby odłączyć konsolę od kontenera, należy przytrzymać ctrl, nacisnąć klawisz p, a potem q. W celu potwierdzenia uruchomienia wszystkich trzech kontenerów można skorzystać z komendy:

docker ps – wyświetla ona podstawowe informacje o wszystkich działających kontenerach.

W celu zrestartowania któregoś z kontenerów korzystamy z komendy:

```
docker restart name (np. docker restart mailer)
```

Aby wyświetlić logi kontenera możemy skorzystać z komendy:

```
docker logs name (np. docker logs agent).
```

Po przejrzeniu wszystkich logów można zatrzymać kontener web:

```
docker stop web
```

a następnie sprawdzić logi kontenera 'mailer':

```
docker logs mailer
```

Widać, że kontener agent wykrył zatrzymanie serwera web i powiadomił o tym kontener mailer.

#### 3. Test tworzenia klastra

Na początku należy stworzyć token dla klastra korzystając z komendy 'swarm create':

```
SWARM TOKEN=$(docker run swarm create)
```

Posiadając token możliwe jest stworzenie hosta zarządzającego (mastera):

```
docker-machine create -d virtualbox \
--engine-label dc=a \
--swarm --swarm-master \
--swarm-discovery token://$SWARM_TOKEN \
swarm-master
```

Za pomocą tej komendy została stworzona nowa maszyna wirtualna o nazwie: swarm-master. Powiązana jest z klastrem za pomocą wcześniej utworzonego tokena. Korzystając z flagi '--engine-label', oznaczyliśmy ją etykietą 'dc=a'. Następnie należy stworzyć dwie pozostałe maszyny wchodzące w skład klastra: swarm-1 i swarm-2.

```
docker-machine create -d virtualbox \
--engine-label dc=a \
--swarm \
--swarm-discovery token://$SWARM_TOKEN \
swarm-1

docker-machine create -d virtualbox \
--engine-label dc=b \
--swarm \
--swarm-discovery token://$SWARM_TOKEN \
swarm-2
```

Aby sprawdzić poprawność wykonanych komend możemy wylistować wszystkie maszyny przypisane do klastra o danym tokenie.

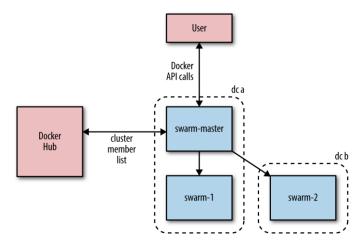
```
docker run swarm list token://$SWARM TOKEN
```

W celu połączenia się z managerem klastra należy skorzystać z komendy:

```
eval $(docker-machine env --swarm swarm-master)
```

natomiast docker info wyświetla podstawowe informacje o klastrze

Architektura stworzonego rozwiązania:



Źródło: Docker in Action. Jeff Nickoloff. Manning 2016

## KONCEPCJA I ARCHITEKTURA ROZWIĄZANIA

W ramach projektu realizowany będzie system do obsługi głosowania. Przyjmował on będzie dane z głosowania paczkami, zapisywał je do rozproszonej bazy danych, przetwarzał, a wyniki przetwarzania i analizy udostępniał użytkownikowi o odpowiednio wysokich uprawnieniach.

#### Role

Z systemu korzystałyby trzy rodzaje użytkowników:

- Użytkownik uprawniony do wprowadzania nowych danych
- Użytkownik uprawniony do oglądania wyników analizy danych
- Użytkownik zajmujący się utrzymaniem systemu i jego rekonfiguracją w razie potrzeby

## Wymaganie funkcjonalne

## FU.1. Odbieranie danych

FU 1.1: System zapewni możliwość importu danych w formacie JSON.

FU 1.2: Dane będą przesyłane do systemu asynchronicznie w postaci paczek.

## FU.2 Przechowywanie danych

FU2.1: Składowanie odebranych danych oraz ich replikacja zapewniona przez warstwę bazy danych.

## FU.3 Przetwarzanie danych

FU.3.1: Możliwość cyklicznego przetwarzania danych z bazy

FU 3.2: Możliwość podglądu otrzymanych wyników z poziomu aplikacji webowej.

## FU.4 Administrowanie analiza danych

FU.4.1: Możliwość zarządzania procesem analizy danych.

FU.4.2: Możliwość określenia danych wyjściowych z poziomu aplikacji webowej.

## FU.5 Kontrola dostępu

FU.5.1: Uzyskanie dostępu do systemu poprzedzane pomyślnym przejściem identyfikacji i uwierzytelniania. Uwierzytelnianie realizowane poprzez logowanie domenowe.

FU.5.2: Zapewnienie obsługi kilku rodzajów użytkowników, których uprawnienia zależne będą od ról przydzielonych w systemie.

## Wymaganie niefunkcjonalne

#### NFU.1 Skalowalność

NFU.1.1 Baza danych przechowująca dane z głosowania oraz aplikacja 1 obsługująca ją uruchomione są na 3 węzłach. Liczba węzłów może być rozszerzona poprzez modyfikację konfiguracji systemu.

#### NFU.2 Niezawodność

NFU.2.1: Load Balancer znajduje się na 2 węzłach. W przypadku awarii głównego węzła pełniącego rolę load balancera, węzeł zapasowy (shadow) przejmuje jego rolę.

NFU.2.2: Aplikacja 1 (obsługująca rozproszoną zapis do rozproszonej bazy danych) uruchomiona jest na kilku węzłach na raz. W przypadku awarii jednego z nich, aplikacja będzie dostępna na pozostałych węzłach.

NFU.2.3: Baza danych przechowująca dane z głosowania jest bazą rozproszoną, znajdującą się na minimalnie 3 węzłach. Dodatkowo dane zapisywane są do niej w sposób redundantny. W ten sposób spójność danych jest zapewniona, dopóki choć jeden węzeł działa.

NFU.2.4: Aplikacja 2 oraz aplikacja 3 znajdują się na 2 węzłach. W przypadku awarii głównego węzła, na którym uruchomione są te aplikacje, węzeł zapasowy (shadow) staje się aktywny i przejmuje jego rolę.

## NFU.3 Wydajność

NFU.3.1: Dużej wielkości dane wejściowe dzielone będą na mniejsze paczki i obługiwane przez różne węzły

NFU.3.2: Rozdzielenie sprzętowe aplikacji do zapisu danych wejściowych od aplikacji przetwarzającej te dane

NFU.3.3: Cachowanie danych aplikacji webowej w przeglądarce i oddelegowanie do niej części obliczeń.

## NFU.4 Bezpieczeństwo

NFU.4.1: Wszystkie przechowywane dane chronione poprzez mechanizmy uwierzytelniania użytkowników.

#### NFU.5 Przenośność

NFU.5.1: Zapewnienie działania systemu niezależnie od środowiska uruchomieniowego poprzez użycie kontenerów umożliwiających enkapsulacje aplikacji wraz z ich dependencjami.

## NFU.6 Dostępność

NFU.6.1: System powinien działać w trybie ciągłym

NFU.6.2: Awarie systemu powinny zostać usunięte przed upływem 4h od momentu zgłoszenia.

NFU.6.3: Czas trwania okien serwisowych nie powinien przekraczać 1h.

## Architektura systemu

System będzie się składać z trzech aplikacji:

Aplikacja 1 – Odbiera od użytkownika nowe dane z głosowania i zapisuje do lokalnej bazy danych oraz do baz na innych węzłach tak, by zapewnić redundancję danych.

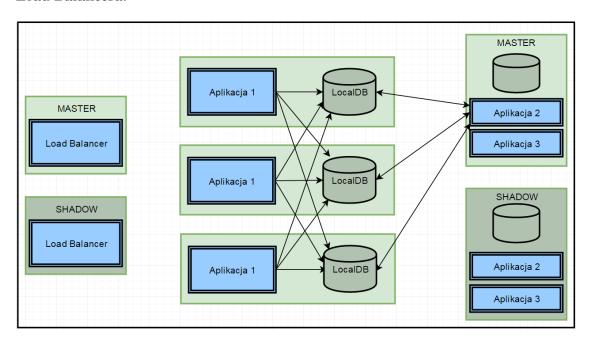
Aplikacja 2 – Cyklicznie przetwarza i analizuje dane zapisane przez aplikację 1, a wyniki analizy zapisuje w lokalnej bazie danych

Aplikacja 3 – Webowa aplikacja, która umożliwia użytkownikowi przeglądanie wyników analizy danych

Dostępność systemu będzie gwarantowana na dwa sposoby:

Aplikacja 1 uruchomiona będzie równolegle na kilku węzłach. Analogicznie, dane wejściowe będą zapisywane w kilku miejscach, żeby nie stracić do nich dostępu w momencie awarii jednego z węzłów

Aplikacja 2 i 3 uruchomione będą na jednym węźle, ale w chwili awarii inny przygotowany zawczasu węzeł go zastąpi. Podobnie będzie w przypadku Load Balancera.



Wstępna koncepcja architektury systemu

## **HARMONOGRAM**

Podział ról w zespole:

- 1. Kierownik Katarzyna Stepek
- 2. Architekt Artur Gwiazdowski, Maciej Poćwierz
- 3. Projektant Ewelina Grudzień, Katarzyna Stepek
- 4. Spec od repozytorium Artur Gwiazdowski
- 5. Dokumentalista Katarzyna Stepek
- 6. Tester Maciej Poćwierz
- 7. Handlowiec Piotr Misiowiec
- 8. Spec od dockera Mateusz Jóźwik
- 9. Programista aplikacji 1 Artur Gwiazdowicz
- 10. Programista aplikacji 2 Piotr Misiowiec
- 11. Programista aplikacji 3 Rafał Dżumaga, Ewelina Grudzień
- 12. Spec od Load balancera i https Mateusz Jóźwik
- 13. Generowanie danych wejściowych Ewelina Grudzień

Z powodu dużego rozmiaru, harmonogram został umieszczony w lepszej wersji w dodatkowym załączniku (plik harmonogram.pdf)

	kierownik	architekt	projektant	spec-docker	sprec-repo	dokumentalista	spec-ap1	spec-ap2	spec-ap3	tester	sieciowiec	spec-dane	
	Spotkanie 1: Wstępna koncepcja systemu i podział ról												
02.04.2016	Podział ról												
05.04.2016	Spotkanie 2: Modyfikacja koncepcji i podziału ról												
	Ułożenie harmonogramu	Doprecyzowanie koncepcji architektury systemu Przygotowanie dokumentacji do fazy I		Opis Dockera, raport z testów	Przygotowanie repozytorium								
19.04.2016	Spotkanie 3: Status												
23.04.2016	Przygotowanie dokumentacji					Ujednolicenie dokumentacji							
28.04.2016	Oddanie etapu I												
30.04.2016	Research do spotkania  Spotkanie 4: Uzgodnienie metod synchronizowania i replikacji danych oraz algorytmu elekcji - szczególowa koncepcja systemu												
3010 112010						Ujednolicenie dokumentacji	Stworzenie prototypu			Plan testów	Stworzenie prototypu		
05.05.2016						Oddanie etapu II							
12.05.2016			Implementacja			Implementacja	Dopracowanie generatora						
							Poprawki		Testy I	Poprawki			
21.05.2016	i Spotkanie 5: Status												
							Poprawki Te		Testy II	Poprawki			
29.05.2016	Spotkanie 6: Status												
07.05.2016	Ujedni dokum						Poprawki, dokumentacja		Testy III, dokumentacja	Poprawki, dokumentacja			
09.06.2016						Oddanie etapu III							

# ORGANIZACJA ŚRODOWISKA PROGRAMISTYCZNEGO PROJEKTU

Na potrzeby projektu stworzono repozytorium i umieszczone je na portalu github.com pod adresem:

https://github.com/veiar/rso\_voting

Dla bezpieczeństwa, specjalista od repozytorium będzie przechowywał aktualną kopię zapasową projektu.

## **BIBLIOGRAFIA:**

- [1] Using Docker. Adrian Mouat. O'Reilly 2016.
- [2] Docker in Action. Jeff Nickoloff. Manning 2016.
- [3] https://docs.docker.com/